

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2002

Částka 96 – čís. 256

Zákon, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Zabývá se právním režimem pozemních komunikací a provozu na nich.

Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 97 – čís. 261

Zákon, kterým se mění podmínky pro použití půjčky poskytované na základě nařízení vlády č. 190/1997 Sb., o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení občanům postiženým povodněmi v roce 1997 nebo v roce 1998, ve znění pozdějších předpisů, a podmínky pro použití půjčky poskytované na základě nařízení vlády č. 148/1997 Sb., o poskytování bezúročných půjček na bytovou výstavbu, ve znění pozdějších předpisů.

Upravuje poskytování finanční pomoci ze státního rozpočtu těm, kteří byli postiženi živelnými událostmi.

Účinnost od 28. 6. 2002.

Částka 98 – čís. 262

Zákon, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).

Zabývá se správou a organizací průmyslu a energetiky; věnuje se záležitostem, které jsou spojené s licencemi, licenčními smlouvami a licenčními právy.

Účinnost od 28. 6. 2002.

Částka 102 – čís. 275

Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Upravuje záležitosti, které jsou spojené s využíváním a bezpečným zneškodňováním odpadů.

Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 107 – čís. 292

Vyhláška MZ o oblastech povodí. Zabývá se státní správou ve vodním hospodářství a vymezuje oblasti povodí.

Účinnost od 2. 7. 2002.

Částka 107 – čís. 293

Vyhláška MŽP o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod

povrchových. Stanovuje postup pro určování znečištění obsaženého v odpadních vodách a způsob měření znečištění.

Účinnost od 2. 7. 2002.

Částka 114 – čís. 313

Zákon, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Věnuje se právnímu postavení obcí.

Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 114 – čís. 314

Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Vyjmenovává obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.

Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 117 – čís. 320

Zákon o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. V souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů k 1. 1. 2003 stanovuje přesunutí jejich kompetencí na krajské úřady a na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Zabývá se zákony, jež se týkají oblasti státní správy, veřejné správy, sociálního zabezpečení, důchodového pojištění, ochrany kulturních památek, zdravotní správy, správních přestupků, myslivosti, rybářství, péče o lesy, o ovzduší, o vodu, o zemědělský půdní fond, o přírodu a krajinu a rovněž územního plánování.

Účinnost od 1. ledna 2003 s výjimkou ustanovení čl. XXV bodu 3, čl. XLV, čl. CXIII bodů 4 a 7 čl. CXVII bodů 3, 4, 5, 9, 10 a 15 a čl. CXVIII bodů 4, 6, 7, 8 a 9, které nabývají účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení, tj. 1. 8. 2002, a čl. XXV bodů 1 a 2, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2004.

Částka 122 – čís. 336

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb. Prohlašuje vyjmenované kulturní památky za národní kulturní památky.

Účinnost od 1. 8. 2002.

Částka 122 – čís. 337

Nařízení vlády o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky. Prohlašuje vyjmenované kulturní památky za národní kulturní památky a rovněž ruší prohlášení určitých kulturních památek za národní kulturní památky.

Účinnost od 1. 8. 2002.

Částka 127 – čís. 350

Nařízení vlády, kterým se stanoví imisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší. Upravuje záležitosti spojené s péčí o čistotu ovzduší, ochranou ozónové vrstvy a ochranou proti plyným a prašným exhalátům.
Účinnost od 14. 8. 2002.

Částka 138 – čís. 388

Vyhláška MV o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Vyjmenovává správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem a správní obvody obcí s rozšířenou působností.
Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 139 – čís. 391

Zákon, kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Upravuje zřízení a právní postavení Státního fondu rozvoje bydlení.
Účinnost od 26. 8. 2002.

Částka 140 – čís. 394

Nařízení vlády o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení fyzickým osobám postiženým povodněmi v roce 2002. Upravuje poskytování finanční pomoci ze státního rozpočtu fyzickým osobám, které byly postiženy povodněmi v roce 2002 a sesuvy půdy v důsledku nadměrných srážek v tomto období, ve formě finančního příspěvku.
Účinnost od 28. 8. 2002.

Částka 140 – čís. 395

Nařízení vlády o poskytnutí nenávratné finanční pomoci v oblasti bydlení fyzickým osobám nebo obcím postiženým povodněmi v roce 2002 na úhradu nákladů spojených s odstraněním stavby pro bydlení. Upravuje poskytování finanční pomoci ze státního rozpočtu fyzickým osobám a obcím na úhradu nákladů spojených s odstraněním stavby pro bydlení, její části, zbytků stavby nebo stavební suti v důsledku povodní nebo sesuvů půdy v důsledku nadměrných srážek v roce 2002.
Účinnost od 28. 8. 2002.

Částka 140 – čís. 396

Nařízení vlády o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na úhradu části nákladů spojených s výstavbou bytu fyzickými osobami postiženými povodněmi v roce 2002. Upravuje podmínky poskytování úvěrů obcím z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení ke krytí části nákladů spojených s opravami a modernizacemi bytů.
Účinnost od 28. 8. 2002.

Částka 140 – čís. 397

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 396/2001 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na opravy a modernizace bytů. Upravuje podmínky poskytování úvěrů obcím z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení ke krytí části nákladů spojených s opravami a modernizacemi bytů.
Účinnost od 28. 8. 2002.

Částka 140 – čís. 398

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 299/2001 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení ke krytí částí úroků z úvěrů poskytnutých bankami právníky a fyzickým osobám na opravy, modernizace nebo regenerace panelových domů. Upravuje podmínky a rozsah poskytování dotací právníky a fyzickým osobám z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na úhradu částí úroků z úvěrů poskytnutých bankou na opravu, modernizaci nebo regeneraci panelového domu.
Účinnost od 28. 8. 2002.

Částka 140 – čís. 399

Nařízení vlády, kterým se provádí zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území). Stanovuje zásady pro poskytnutí státní finanční pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a postup předcházející poskytnutí státní pomoci.
Účinnost od 28. 8. 2002.

Informace o právních předpisech sestavil: Mgr. Igor Najman, ÚÚR

1. PLATNÉ ZNĚNÍ

části zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů s vyznačením navrhovaných změn

ODDÍL 6

Závaznost územně plánovací dokumentace

"§ 31a

(1) V případě vzniku záplav může orgán územního plánování, který je příslušný ke schválení územně plánovací dokumentace, zrušit územně plánovací dokumentaci pro území dotčené záplavami (dále jen „vymezené dotčené území“). Orgán územního plánování současně rozhodne o pořízení změny územně plánovací dokumentace, která ve vymezeném dotčeném území zohlední důsledky záplav. Na zrušení územně plánovací dokumentace pro vymezené dotčené území se ustanovení § 31 odst. 2 nepoužije.

(2) Pokud nadřízený orgán územního plánování má za to, že orgán územního plánování, který je příslušný ke schválení územně plánovací dokumentace, měl podle odstavce 1 zrušit územně plánovací dokumentaci, a nečinil tak, vyzve jej, aby do 30 dnů územně plánovací dokumentaci zrušil a současně rozhodl o pořízení její změny. Pokud tak orgán územního plánování, který je příslušný ke schválení územně plánovací dokumentace, v uvedené lhůtě neučiní, nadřízený orgán územního plánování platnost územně plánovací dokumentace pozastaví. Na základě toho orgán územního plánování, který je příslušný ke schválení územně plánovací dokumentace, neprodleně rozhodne o pořízení změny územně plánovací dokumentace."

§ 34

Účastníci územního řízení

(1) Účastníkem územního řízení o umístění stavby a o využití území je navrhovatel a dále osoby, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich, včetně sousedních pozemků a staveb na nich, mohou být rozhodnutím přímo dotčena.

(2) Účastníky územního řízení o chráněném území nebo o ochranném pásmu, o stavební uzávěře a o dělení nebo scelování pozemků jsou navrhovatel a osoby, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich mohou být rozhodnutím přímo dotčena.

(3) (Účastníkem každého územního řízení je obec a dále ten, komu zvláštní zákon toto postavení přiznává.^{1b)} Účastníkem každého územního řízení je obec. Účastníkem územního řízení je dále ten, komu zvláštní zákon toto postavení přiznává1b); to neplatí v případech, kdy se postupuje podle § 137a..

(3) Účastníky územního řízení nejsou nájemci bytů a nebytových prostor.

^{1b)} Např. zákon ČNR č. 114/1992 Sb.

§ 59

Účastníci stavebního řízení

- (1) Účastníky stavebního řízení jsou
- a) stavebník,
 - b) osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich, včetně osob, které mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být stavebním povolením přímo dotčena,
 - c) další osoby, kterým zvláštní zákon toto postavení přiznává,1b) nejedná-li se o stavební řízení vedené s využitím ustanovení § 137a odst. 3
- (2) U staveb prováděných svépomocí je účastníkem stavebního řízení též osoba, která na návrh stavebníka bude odborně vést realizaci stavby nebo vykonávat odborný dozor (§ 44 odst. 2 a 3).
- (3) Stavební úřad může ke stavebnímu řízení přizvat i jiné osoby, zejména projektanta a zhotovitele stavby; ty však nejsou účastníky stavebního řízení.
- (4) Účastníky stavebního řízení nejsou nájemci bytů a nebytových prostor.

^{1b)} Např. zákon ČNR č. 114/1992 Sb.

ČÁST OSMÁ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ "§137a Výjimky ze stavebního řádu

(1) Opatření na stavbách a pozemcích spočívající podle okolností i v provádění staveb, terénních úprav nebo odstraňování staveb, jimiž se předchází důsledkům živelních pohrom nebo náhlých havárií, čelí jejich účinkům a zabráňuje ohrožení života nebo zdraví osob, popřípadě jiným škodám, mohou se zahájit bez předchozího povolení podle tohoto zákona, nestanoví-li zvláštní právní předpisy jinak. Stavebnímu úřadu však musí být oznámeno, že jsou taková opatření prováděna.

(2) Jestliže se stavby nebo terénní úpravy zničené nebo poškozené živelní pohromou nebo náhlou havárií mají obnovit ve shodě s původními povoleními stavebního úřadu, postačí, že takové opatření bylo předem stavebnímu úřadu ohlášeno; pro tento postup platí ustanovení § 57 odst. 2 obdobně s tím, že lhůta pro písemné sdělení stavebního úřadu, že proti obnovení stavby nemá námitek, činí 7 dnů. V ohlášení se uvedou údaje o stavbě, která má být obnovena, jednoduchý technický popis prací a dále právníká nebo fyzická osoba, která bude činnost provádět.

(3) U staveb a terénních úprav, které je nezbytné bezodkladně provést ke zmírnění nebo odvrácení důsledků živelní pohromy nebo náhlé havárie stavby, může být

- a) **po projednání se stavebním úřadem omezen obsah návrhu (žádosti) a jeho příloh na nejnutnější míru nezbytnou pro rozhodnutí,**
- b) **po projednání se stavebním úřadem upuštěno od vydání územního rozhodnutí, popřípadě sloučeno územní řízení**

se stavebním řízením nebo s jinými řízeními podle tohoto zákona anebo stanoven, že stavbu nebo terénní úpravy lze provést na základě jejich ohlášení,

- c) stanoven v rozhodnutí, že některé doklady předepsané jako přílohy k návrhu (žádosti), popřípadě jiné doklady budou předloženy ve stanovené lhůtě dodatečně,
- d) v odůvodněných případech vydáno předběžné povolení, v němž se stanoví lhůta dodatečného předložení podkladů; po jejich předložení se provede řízení a vydá rozhodnutí,
- e) zkrácena lhůta pro provedení právního úkonu účastníky řízení, nejvíce však na polovinu tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem stanovené lhůty; o zkrácení lhůt musí stavební úřad informovat účastníky řízení při oznámení zahájení řízení.

(4) Odvolání proti rozhodnutím vydaným v řízeních podle odstavce 3 nemají odkladný účinek."

KOMENTÁŘ K „POVODŇOVÉ“ NOVELE STAVEBNÍHO ZÁKONA

Na základě podnětu místopředsedy vlády JUDr. P. Rychetského k urychlení obnovy území postiženého povodněmi z letošního srpna, přistoupilo Ministerstvo pro místní rozvoj, po všestranném vyhodnocení dané problematiky, k přípravě dílčí novely stavebního zákona, jejímž cílem je zjednodušit řízení podle tohoto předpisu. Návrh novely byl neprodleně připraven a projednán v rámci stavu legislativní nouze. Novela byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 422 a nabyla účinnosti dnem 27. září 2002.

S ohledem na potřebu bezodkladné obnovy území postiženého povodněmi se prokázalo jako nezbytné upravit procesní postupy obsažené ve stavebním zákonu. Přijátá novela řeší bezodkladné provádění změn územně plánovacích dokumentací, ke kterým je třeba přistoupit v důsledku živelních pohrom a náhlých havárií v území. Orgánům územního plánování se tak umožňuje operativně, jen s nezbytným administrativním zatížením, měnit územně plánovací dokumentaci. Podle dříve platné právní úpravy byly totiž stavební úřady (a další orgány rozhodující v území) povinny dodržovat schválenou územně plánovací dokumentaci, i když již, v důsledku povodňových událostí, neodpovídala aktuálnímu stavu a potřebám rozvoje řešeného území.

Orgán příslušný ke schválení územně plánovací dokumentace může zrušit územně plánovací dokumentaci pro území dotčené záplavami. V takovém případě je orgán územního plánování povinen pořídit odpovídající změny územně plánovací dokumentace tak, aby tato dokumentace mohla být uplatňována v celém rozsahu. S ohledem na naléhavost požadavku upravit územně plánovací dokumentaci, neodpovídající reálnému stavu řešeného území, i v případě nečinnosti příslušného orgánu územního plánování, umožňuje novela zjednat nápravu prostřednictvím jeho nadřízeného orgánu. Považuje-li nadřízený orgán územního plánování za důvodné zrušit územně plánovací dokumentaci pro území dotčené

záplavami, vyzve orgán příslušný ke schválení územně plánovací dokumentace, aby tak do 30 dnů učinil. Pokud se tak nestane, nadřízený orgán územního plánování platnost této dokumentace pozastaví.

Orgány územního plánování ve smyslu vyhlášky č. 135/2001 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentaci, v rámci přípravných prací shromažďují dostupné informace o stavu území (včetně stanovených zátopových území), stanovená zátopová území jsou rovněž zakreslována do výkresu limitů využití území vyplývajících z právních předpisů a správních rozhodnutí. V této souvislosti je třeba upozornit na skutečnost, že v souvislosti se změnou terminologie v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), se zátopová území nadále označují jako záplavová, na což reaguje i připravovaná novela vyhlášky č. 135/2001 Sb. Územně plánovací dokumentace musí být dohodnuta s dotčenými správními úřady, tedy i vodoprávními úřady, které záplavová území stanoví.

Na úseku stavebního řádu dosavadní právní úprava, obsažená v prováděcí vyhlášce stavebního zákona, umožňovala určitá procesní zjednodušení při obnově staveb poškozených nebo zničených živelní pohromou nebo náhlou havárií. Jednalo se však o úpravu podzákonnou, která nedávala stavebním úřadům možnost regulovat obnovu staveb zničených povodněmi a která byla mnohdy aplikována s určitými rozpaky. Možná i proto, že se stavební úřady ani obce s tak rozsáhlou pohromou dosud nesetkaly. Naléhavost obnovy území i staveb a potřeba právních nástrojů její regulace však vyžadují, aby odpovídající právní úprava byla přímo v zákoně.

Zpracovaná novela stavebního zákona zakotvuje v novém § 137a možnost

- v případě ohrožení pozemku nebo stavby činit opatření, jimiž se má zabránit důsledkům hrozící přírodní pohromy nebo náhlé havárie a stavebnímu úřadu pouze oznámit jejich provádění,
- obnovit poškozenou stavbu podle původního stavebního povolení na základě ohlášení; v konkrétním případě může stavební úřad určit, že obnova stavby vyžaduje stavební řízení. Zde je sledován zájem na tom, aby nebyly do původního stavu obnovovány stavby v území, které je pravidelně zaplavováno. S obnovou staveb je možné započít po souhlasu stavebního úřadu s ohlášením, který může být dán písemně i mlčky. To však nepřináší stavebníkům žádnou další administrativní zátěž tam, kde je obnova možná. V zájmu maximálního urychlení je lhůta pro sdělení stavebního úřadu k ohlášení obnovované stavby zkrácena na 7 dnů,
- jako náhradu za zničenou stavbu zřídit stavbu odlišnou od původní. V těchto případech je stavební úřad oprávněn vést zjednodušené stavební řízení, dokonce dát předběžné povolení a stanovit lhůtu k doplnění podkladů. S využitím odstavce 3 bude stavební úřad moci podle okolností případu, zejména v závislosti na možnostech území, souhlasit se započatím stavby na základě ohlášení nebo dát předběžné povolení k zahájení stav-

by s tím, že po doplnění podkladů bude usměrňován další postup výstavby a vedeno stavební řízení.

Pro řízení související s povolením stavby zničené živelní pohromou obsahuje nová právní úprava omezení okruhu účastníků řízení pouze na ty osoby, jejichž vlastnická práva by mohla být povolovanou stavbou dotčena; v územním řízení zůstávají jeho účastníky obce. Vlastníci dotčených pozemků a sousedé nejsou navrhovanou úpravou z řízení vyloučeni. Vyřazením občanských sdružení z řízení nejsou nijak ohroženy zájmy na ochraně životního prostředí, které jsou povinny a schopny hájit orgány veřejné správy. Nelze v této souvislosti hovořit ani o tom, že novou právní úpravou byla z řízení vyloučena veřejnost, neboť veřejnost v obecném významu toho slova, účastníkem řízení není ani podle právní úpravy v § 34 stavebního zákona. Navíc účastenství obcí v řízeních o umístění staveb a o využití území zůstává bez omezení. Obec, která je podle Ústavy „územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu“ nepochybně veřejnost představuje. Za situace, kdy je třeba urychleně obnovit to, co bylo poškozeno povodněmi, kdy je třeba zajistit, aby lidé měli kde bydlet, aby byla obnovena zničená základní infrastruktura, je omezení rozsahu účastníků řízení zcela na místě.

U doplněných § 34 a 59 novela vychází ze skutečnosti, že ve správních řízeních vystupují účastníci řízení, kteří hájí svá práva hmotná i procesní, a dotčené orgány státní správy, které hájí veřejné zájmy podle zvláštních předpisů. Pokud jde o účast jiných subjektů, kterým postavení účastníka vyplývá ze zvláštních zákonů, ty v řízeních hájí rovněž veřejné zájmy. Činí tak vedle spolupůsobících dotčených orgánů veřejné správy, tzn. v podstatě duplicitně. Vzhledem k potřebě racionalizovat a zejména urychlit postupy a řízení vedená v souvislosti s živelními pohromami a náhlými haváriemi v území se zmíněná duplicitní ochrana veřejných zájmů jeví jako neopodstatněná. Intenzita jejich ochrany se tím nijak neoslabuje.

Zúžení okruhu účastníků řízení není ani na úkor osob, jejichž vlastnická nebo jiná věcná práva by mohla být vydanými rozhodnutími dotčena. Vyloučením občanských sdružení z řízení vedených na základě určitých krizových situací neomezuje ochranu přírody a životního prostředí, která je zvláštními zákony svěřena orgánům veřejné správy. V rámci výjimečných postupů při odstraňování následků živelní pohromy se omezuje jen účast subjektů, které i podle nálezů Ústavního soudu mají v řízeních pouze práva procesní.

Text připravili: Mgr. Pavel Machata, Ing. Tomáš Sklenář, MMR